

Raport z działalności
Fundacji przeciwko Handlowi Ludźmi i Niewolnictwu
“La Strada” za rok 2010

La Strada – Fundacja przeciwko Handlowi Ludźmi i Niewolnictwu zarejestrowana jest w Krajowym Rejestrze Sądowym pod numerem **0000148272**. Data rejestracji to 11 września 1996 roku. Przedmiotem działalności statutowej Fundacji jest: przeciwdziałanie zjawiskom handlu ludźmi, niewolnictwa i pracy przymusowej oraz przeciwdziałanie eksploatacji prostytutki.

Fundację reprezentuje zarząd w składzie:

Stanislava Buchowska

Irena Dawid – Olczyk

Joanna Garnier

Henryka Jankowska

Fundacja “La Strada” już od 15 lat obecna jest w gronie polskich organizacji pozarządowych. Jesteśmy praktycznie jedyną organizacją, która zajmuje się przeciwdziałaniem handlowi ludźmi we wszystkich aspektach tego problemu. Ponadto jesteśmy częścią międzynarodowej sieci **La Strada International** oraz – w naszym kraju – jednym z realizatorów Krajowego Planu Zwalczenia i Zapobiegania Handlowi Ludźmi. Współpracujemy w wieloma instytucjami państwa oraz organizacjami pozarządowymi w kraju i za granicą. Od dwóch lat, na zlecenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji realizujemy Program „**Krajowe Centrum Interwencyjno – Konsultacyjne dla Ofiar Handlu Ludźmi**” (KCIK).

Nasze działania od lat prowadzone są w formie trzech kampanii: medialno - lobbingsowej, edukacyjno – prewencyjnej oraz pomocy i wsparcia dla ofiar handlu ludźmi.

Informowanie o zjawisku handlu ludźmi

Ważnym sojusznikiem w walce przeciwko handlowi ludźmi są media. Każdego roku do naszej organizacji zgłasza się kilkudziesięciu dziennikarzy reprezentujących prasę, radio i telewizję, a także – coraz częściej media elektroniczne. W roku 2010 pracownicy organizacji udzieliły wywiadów następującym mediom:

Miesiąc	Prasa drukowana	Radio	Telewizja	Media elektroniczne
Styczeń	„Dziennik Bałtycki”	Radio „Warszawa”	TVN „Wydarzenia”	-
Luty	„Życie Warszawy”	Polskie Radio – „Białystok”	TVP Polonia „Z daleka i z bliska”	Portal „Moja Orunia”
	-	Radio „Jard” - Białystok	-	-
	-	Radio „Vox FM”	-	-
Marzec	„Przegląd Katolicki”	Polskie Radio – „Gdańsk”	„TVP Info”, program „Patrol”	-
	„Metro”	Radio „Wolna Europa”	-	-
	„Życie Warszawy”	Radio „Vox FM”	-	-
	„Rzeczpospolita”	-	-	-
	„Dziennik - Gazeta Prawna”	-	-	-
	„Posłaniec”	-	-	-

	„Gazeta Polska”	-	-	-
Kwiecień	-	Radio „Tok FM”	TVP – „Lublin”	-
	-	Polskie Radio – „Lublin”	-	-
	-	Radio „Tok FM”, Program „Wrzenie świata”	-	-
Maj	„Życie Jarocina”	-	TV Polsat, program „Wydarzenia”	www.mojetrojmiasto .pl
	„Gazeta Wyborcza – Gorzów”	-	TV „Ale Kino” (w ramach projekcji filmu „Lilya 4 ever”)	-
Czerwiec	„Gazeta Wyborcza”	Polskie Radio program I	TV „Polsat”	-
	„Gazeta Wyborcza – Katowice”	Polskie Radio – „Białystok”	TVP, Program 3	-
	-	„Radio dla Ciebie”	TVP, Program 2	-
Lipiec	„Gazeta Festiwalowa” – Opener Festival	Polskie Radio – Gdańsk	TV Polsat – program „Wydarzenia”	ngo.pl
	„Gazeta Łódzka”	Radio „Kampus”	TV „TVN 24”	„Wirtualna Polska”
	„Polityka”	Radio „Indeks” – Katowice	-	-
	-	Radio „Zet”	-	-
	-	Radio „Tok FM” interia.pl	-	-

Sierpień	„Dziennik Wschodni”	Polskie Radio, program 3	TV Polsat, program „Wydarzenia”	-
	„Gazeta Gdańska”		„TVP Info”	-
	„Wprost”	-	-	-
Wrzesień	„Rzeczpospolita”	Radio „Tok FM”	-	tvp.pl
	„Głos Szczeciński”	-	-	-
Październik	„Dziennik Polski”	„Radio dla Ciebie”	TVP, program 1, program „Celownik”	interia.pl
	-	Polskie Radio – „Białystok”	TVP, program 2, program „Panorama”	www.wiadomosci.24.pl
	-	Radio „Plus”	TV TVN, program „Superwizjer”	ekurjerwarszawski.pl
	-	Polskie Radio – redakcja zagraniczna	-	-
	-	Radio „Zet”	-	-
	-	Polskie Radio, Program 1	-	-
Listopad	„Berliner Zeitung”	Polskie Radio-redakcja zagraniczna	TV ICTV (w języku rosyjskim)	-
	„Focus Śledczy”	Radio „Zet”	„TVP Info”	-
Grudzień				
Ogółem	24	28	18	8

Działania edukacyjne i profilaktyka

Jak zwykle prowadzone były działania edukacyjne i informacyjne skierowane do młodzieży. Głównym ich elementem są spotkania i warsztaty oraz pogadanki prowadzone w placówkach oświatowych i oświatowo-wychowawczych. Aktywny udział w prowadzeniu akcji profilaktycznej biorą wolontariuszki Fundacji, z których większość, na co dzień jest nauczycielkami i pedagożkami szkolnymi. W roku 2010 zajęcia i warsztaty z profilaktyki handlu ludźmi miały miejsce w około 40 instytucjach oświatowo - wychowawczych i wzięło w nich udział ponad **2500** osób. Podczas zajęć prowadzonych przez pracownice i wolontariuszki „La Strady” uczestnicy dowiadują się, jak poszukiwać oferty pracy uczciwej i sprawdzonej, na co zwrócić uwagę podpisując umowę oraz gdzie szukać pomocy w razie ewentualnych problemów. Szczególnie ważne jest, aby informację na temat potencjalnych zagrożeń związanych z emigracją i podejmowaniem pracy za granicą otrzymali młodzi ludzie zanim podejmą tego rodzaju decyzję. Dlatego około 80 procent uczestników zajęć profilaktycznych to młodzież, która nie ukończyła 18 lat. Zajęcia w szkołach prowadzone są od początku istnienia fundacji. Cieszą się dobrą opinią i wypełniają pewnego rodzaju lukę informacyjną w szkolnych programach.

Niezależnie od zajęć grupowych prowadzone było także indywidualne poradnictwo przedwyjazdowe przez telefon zaufania oraz za pośrednictwem poradni internetowej. W roku 2010 udzielono **101** porad za pośrednictwem poczty elektronicznej i **141** przez telefon zaufania. Z poradnictwa przedwyjazdowego korzystają głównie kobiety. Są to zarówno osoby same zainteresowane podjęciem pracy za granicą jak i kontaktujące się w sprawach swoich bliskich, przeważnie córek. Najczęstsze pytania dotyczą podejmowania prac sezonowych – zwykle przy zbiorach, opieki nad osobami starszymi oraz pracy w charakterze hostessy. Coraz częściej konsultowane oferty pracy pochodzą z Internetu, często z portali społecznościowych.

Pomoc i wsparcie dla ofiar handlu ludźmi

Fundacja „La Strada” jest główną organizacją udzielającą profesjonalnej pomocy ofiarom handlu ludźmi i pracy przymusowej, zarówno kobietom jak

i mężczyznom.

Pomoc ofiarom odbywała się w roku 2010 głównie poprzez Krajowe Centrum Interwencyjno - Konsultacyjne dla polskich i cudzoziemskich Ofiar Handlu Ludźmi – zadanie powierzone przez Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji w drodze konkursu. Jest to kompleksowy system pomocy skierowanej zarówno bezpośrednio do ofiar jak i poprzez wspieranie podmiotów, które z takimi ofiarami się stykają: Policji, Prokuratury, Straży Granicznej, instytucji pomocy społecznej organizacji pozarządowych. Zadanie to, którego pomysłodawcą była Fundacja „La Strada”, wykonywane jest w roku 2010 według projektu własnego. Obejmuje identyfikację ofiar, interwencję kryzysową i towarzyszenie w czynnościach prawnych – jest więc twórczym rozwinięciem i uaktualnieniem wieloletnich działań Fundacji w tym zakresie. W roku 2010 udzielono pomocy **295** osobom, w tym - alfabetycznie obywatelom następujących państw:

Państwo	Liczba pokrzywdzonych
Azerbejdżan	3
Bangladesz	3
Białoruś	3
Bułgaria	23
Dżibuti	1
Egipt	1
Filipiny	4
Kamerun	1
Mołdawia	1
Nepal	6
Niemcy	1
Nigeria	1
Polska	158
Rosja	2
Rumunia	9
Ukraina	61
Uzbekistan	3

Tajlandia	13
Wietnam	1
Ogółem	295

Wbrew pozorom nie świadczy to o zmniejszeniu się liczby ofiar polskich, lecz o tym, że po pierwsze: osoby o wyborze migracyjnym nawet, jeżeli w kraju docelowym stają się ofiarami handlu ludźmi nie wracają do Polski, tylko korzystają z pomocy za granicą. Po drugie zaś, niektóre osoby powracające korzystają z oferty pomocy społecznej w miejscach zamieszkania.

Ponadto w ciągu całego roku **112** osób skorzystało z pomocy prawnej świadczonej przez prawnika Fundacji lub prawników innych organizacji współpracujących z „La Stradą” oraz KCIK.

Pojawili się pokrzywdzeni z takich państw jak Filipiny, Tajlandia, Nepal czy Bangladesz, które dotychczas nie funkcjonowały na rynku handlu ludźmi w Polsce. Praca z obywatelami państw azjatyckich stanowi nowe wyzwanie w naszej pracy, po pierwsze z uwagi na fakt, iż pracownicy z tych krajów z reguły stanowią grupy co najmniej kilkusobowe, po drugie z uwagi na odmienność kulturową, a także problemy z porozumiewaniem się. Konieczność znalezienia tłumaczy języków tajskiego, bengalskiego czy tagalog była nie lada wyzwaniem, któremu jednak udało się sprostać. Najczęściej z naszej pomocy korzystały kobiety zmuszane do prostytucji, ale pracowałyśmy także z ofiarami pracy przymusowej oraz praktyk niewolniczych w naszym kraju. Najczęściej byli to pracownicy zatrudnieni w gospodarstwach rolnych i na plantacjach, a także w przetwórstwie spożywczym i na budowach.

Projekt Comp.act

Jest projektem realizowanym w 13 krajach Europy, częściowo w ramach sieci ***La Strada International***. W roku 2010 w Polsce prowadzone były badania na temat możliwości przyznawania odszkodowań ofiarom handlu ludźmi. W projekcie uczestniczy zespół prawników działających w organizacji *Ius et Ratio* ze Szczecina.

Przewidzane jest wydanie publikacji podsumowującej działania projektu oraz zawierającej praktyczne informacje.

Działalność szkoleniowa

Od około 10 lat Fundacja „La Strada” prowadzi szkolenia na temat handlu ludźmi, pracy przymusowej i praktyk niewolniczych. Oferta szkoleniowa kierowana jest do wszelkich grup, które z racji wykonywanego zawodu lub działalności mogą się zetknąć z ofiarą bądź potencjalną ofiarą handlu ludźmi. Wiedza, jaką podczas szkoleń dzielą się trenerki „La Strady”, oparta jest na wieloletnim doświadczeniu w pracy w ofiarami handlu ludźmi. W 2010, jak co roku, wzięliśmy udział w szkoleniu pracowników socjalnych zorganizowanym przez Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej. Odbły się także szkolenia dla:

- Rady pedagogicznej gimnazjum nr 145 w Warszawie
- Pedagogów bursy szkolnej w Stargardzie Szczecińskim
- Pracowników Urzędu Pracy w Ząbkowicach Śląskich

Projekt szkoleniowy „ODESSA”

Głównym celem projektu było upowszechnienie problematyki handlu ludźmi wśród przedstawicieli Straży Granicznej. Jego istotą było również wzmocnienie i usprawnienie współpracy transgranicznej pomiędzy Niemcami, Polską i Ukrainą, oraz poprawa współdziałania pomiędzy organizacjami pozarządowymi, a służbami granicznymi przy identyfikacji i pomocy ofiarom handlu ludźmi.

Jako pierwsze zorganizowano szkolenie dla przedstawicieli polskich organizacji pozarządowych i polskiej straży granicznej prowadzone przez ekspertów z Niemiec, podczas którego uczestnicy zdobyli niezbędną wiedzę na temat dobrych praktyk oraz „know how” dotyczące przypadków identyfikowania ofiar handlu ludźmi w Niemczech. W kolejnym szkoleniu wzięli udział reprezentanci Straży Granicznej i organizacji pozarządowych z Ukrainy, działający w regionach zakarpackim i odeskim. Trenerzy z Polski i Niemiec podzielili się z nimi swoimi doświadczeniami

na temat handlu ludźmi w krajach docelowych. Podjęte działania pozwoliły na zdobycie wiedzy i przekazanie niezbędnych doświadczeń umożliwiających skuteczną współpracę międzypaństwową i międzyinstytucjonalną.

Projekt był dofinansowany z funduszy „Programu Partnerstwa Transgranicznego”.

Uczestnicy i trenerzy projektu „Odessa” w Użhorodzie

Zaangażowanie w wydarzenia kulturalne

W roku 2010 Fundacja „La Strada” uczestniczyła w kilku wydarzeniach kulturalnych, promując swoją działalność oraz krzewiąc wiedzę i rozpowszechniając informacje na temat handlu ludźmi. W maju przedstawicielki Fundacji uczestniczyły w festiwalu filmowym „Kobieta na granicy”, prezentującego filmy poruszające problematykę kobiecą.

W lipcu, już po raz trzeci, organizacja została zaproszona do Strefy NGO działającej przy Opener Festival w Gdyni. W tym roku Fundację „La Strada” wsparła przedstawicielka MTV Network – Karina Łudź, która opowiadała o zaangażowaniu gwiazd muzyki w zwalczanie handlu ludźmi na świecie.

Podjęta także została współpraca z Fundacją „Filmowa Warszawa”, która prowadzi dyskusyjny klub filmowy oraz organizuje projekcje filmów poruszających ważne tematy społeczne.

Fundacja objęła także patronatem książkę autorstwa Grażyny Rawskiej pt; „Saskia”, wydaną przez Ludową Spółdzielnię Wydawniczą. „Saskia” jest powieścią której akcja rozgrywa się współcześnie w Niemczech. Jej bohaterowie stawiają czoła różnym problemom, z których jednym jest problem handlu ludźmi.

W listopadzie w ramach działania „Europejska Stolica Kultury 2010 – Sztambuł” Fundacja „La Strada” wystawiała stoisko informacyjne na imprezie „Womanist - Międzynarodowe Spotkanie Kobiet”. W spotkaniu uczestniczyło kilkadziesiąt organizacji kobiecych z całego świata.

Nagrody

Nasza praca została doceniona. W grudniu odbyła się ceremonia wręczenia „Złotych telefonów”. To prestiżowe wyróżnienie przyznawane jest ludziom i organizacjom, które w sposób szczególny przyczyniły się do przeciwdziałania przemocy w rodzinie. „**Złote Telefony**” przyznawane są przez zespół Pogotowia „Niebieska Linia” na podstawie wniosków zgłaszanych przez środowisko osób i instytucji zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy.

Już 15 lat poprawiamy świat!

We wrześniu 2010 Fundacja „La Strada” obchodziła piętnastolecie powstania pierwszego w Polsce (i Europie) Programu Prewencji Handlu Kobietami z Europy Środkowej i Wschodniej. Z tej okazji odbyła się debata pt. „Wolność słowa a prawo do prywatności”. W debacie wzięli udział dziennikarze oraz etycy.

Uczestniczki i uczestnicy debaty (na zdjęciu od lewej: Rob Booth, Wojciech Tochman, Magdalena Środa, Tomasz Patora, Ewa Wanat, Halina Bortnowska)

Nowe wyzwania – Internet jako narzędzie rekrutacji ofiar handlu ludźmi

„Zagubieni w Cyberprzestrzeni” to projekt, którego celem jest zwrócenie uwagi na zagrożenie czyhające w Internecie. W ramach projektu wraz z partnerami z Belgii, Bułgarii, Litwy oraz Niemiec przeprowadzone zostały badania dotyczące używalności Internetu oraz świadomości zagrożeń wśród młodzieży w wieku 13 – 18 lat oraz wśród rodziców i nauczycieli. Został także opracowany warsztat dla młodych ludzi oraz wydane materiały informacyjne. W ramach działań projektowych przewidziane są warsztaty profilaktyczne dla gimnazjalistów oraz spotkania z rodzicami. Projekt realizowany jest w ramach Programu „Daphne III” i dofinansowany z funduszy Unii Europejskiej.

Udział w konferencjach i seminariach

1. „Kultura przeciw Kobiecie” zorganizowana przez Uniwersytet Gdański
2. "Gdy człowiek staje się produktem...", zorganizowana przez Katolicki Uniwersytet Lubelski
3. „Edukacja dzieci dotkniętych doświadczeniem migracyjnym”, zorganizowana przez Kuratorium Mazowieckie
4. „Zapobieganie nielegalnemu zatrudnianiu cudzoziemców w Polsce”, zorganizowana przez Państwową Inspekcję Pracy, Instytut Polityki Społecznej Uniwersytetu Warszawskiego oraz Ambasadę Francji w Polsce.
5. „Handel Ludźmi”, zorganizowana przez oddział lokalny ELS-y w Słubicach
6. „Wizy, wjazd, warunki pobytu. Wspólne wyzwania. Wspólne rozwiązania.”, zorganizowana przez IOM (Międzynarodową Organizację do Spraw Migracji).
7. „Handel Ludźmi a migracje. Wsparcie i reintegracja ofiar, zorganizowana przez Instytut Spraw Publicznych.
8. „Uwaga... Przemoc nie zna granic”, zorganizowaną przez PCPR i Policję w Suwałkach.
9. "Wsparcie Dobrowolnych Powrotów na Lubelszczyźnie", zorganizowana przez Fundację Instytutu na rzecz Państwa Prawa
10. "Migracje w Środkowej i Wschodniej Europie – problem pojednania i współistnienia kultur", zorganizowana przez Polską Radę Ekumeniczną.

11. "Aspekty teoretyczne i działania praktyczne w pracy socjalnej" zorganizowana przez Akademię Teologii Chrześcijańskiej.
12. V Konferencja Krajowa pt. „Zwalczanie i Zapobieganie Handlowi Ludźmi”,
13. „Nielegalna imigracja w Polsce i na świecie: teraźniejszość i przyszłość. Wyzwania dla polityki i nauki” zorganizowana przez Centrum Studiów Międzynarodowych.
14. “Współpraca organizacji pozarządowych z przedsiębiorcami i organami władzy publicznej kluczem do awansu kobiet”, organizowana przez Centrum Praw Kobiet.

Inne działania

Od kilku lat Fundacja „La Strada” zaangażowana jest w prace Grupy Roboczej ds. wdrażania Krajowego Planu (wcześniej Krajowego Programu) Zwalczania Handlu Ludźmi.

W lutym 2010 fundacja – już po raz trzeci - zaproszona została do udziału w „Tygodniu Pomocy Ofiarom Przestępstw”. W jego ramach pracownice „La Strady” przez dwa dni pełniły dyżur w Sądzie Okręgowym w Warszawie udzielając porad osobom, które się zgłosiły.

W czerwcu przedstawicielka organizacji miała możliwość wzięcia udziału w szkoleniu zorganizowanym przez Międzynarodową Organizację Pracy. Szkolenie pt: "Facilitating the return and reintegration of exploited Thai and Filipino migrants from the EU" dotyczyło możliwości wsparcia, pomocy i reintegracji powracających do kraju pracowników migrujących z Filipin i Tajlandii.

W listopadzie miało miejsce spotkanie z delegacją norweskiego parlamentu „Storinget” na którym zaprezentowano działalność organizacji. Odbyło się także spotkanie z delegacją organizacji pozarządowych i rządowych Azerbejdżanu.

Członkini Zarządu Fundacji - Stana Buchowska pracuje jako ekspert Grupy Ekspertów ds. Handlu Ludźmi przy Komisji Europejskiej w Brukseli.

Udzielono ponadto pomocy merytorycznej **47** studentom piszącym prace licencjackie i magisterskie oraz referaty na temat handlu ludźmi. Poniżej ciekawsze tytuły:

1. „Działania MSWiA i innych organizacji w zakresie zwalczania handlu ludźmi.”

2. „Edukacja kobiet na temat HIV/AIDS w działalności organizacji kobiecych”
3. „Handel kobietami w świetle prawa Unii Europejskiej”
4. „Handel ludźmi jako forma przestępczości zorganizowanej”
5. „Handel żywym towarem w dobie globalizacji”
6. „Prostytucja w ocenie prostytuujących się i korzystających”
7. „Przeciwdziałanie handlowi ludźmi na podstawie organizacji pozarządowej „La Strada”
8. „Społeczny wymiar zjawiska prostytucji”
9. „Wymiar indywidualny i społeczny prostytucji”
10. „Reklama społeczna dot. Handlu ludźmi”

Wydaje się, że handel ludźmi i prostytucja są popularnymi tematami prac licencjackich i magisterskich, zwłaszcza wśród studentów prawa i administracji oraz kierunków związanych z pracą socjalną. Z przykrością jednak musimy stwierdzić, że tematy podejmowane przez piszących w większości przypadków są mało oryginalne.

Współpraca z innymi instytucjami i organizacjami pozarządowymi:

Organizacje międzynarodowe i zagraniczne:

- Organizacja Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie
- Międzynarodowa Organizacja ds. Migracji
- Organizacja Narodów Zjednoczonych
- La Strada International i wszystkie organizacje w niej zrzeszone
- BliNN – Holandia
- GAATW - Tajlandia
- In Via, Koofra, Kobra, Mitternachtsmission – Niemcy
- LEFOE – Austria
- Casa dei Diritti Sociali, On the Road – Włochy
- Missing Persons Family Support – Litwa
- Living for Tomorrow – Estonia
- Poppy Project – Wielka Brytania

Organizacje w Polsce

- Rzecznik Praw Obywatelskich
- Fundacja Centrum Promocji Kobiet w Warszawie
- Federacja na Rzecz Kobiet i Planowania Rodziny w Warszawie
- Helsińska Fundacja Praw Człowieka w Warszawie
- „Itaka” Centrum Poszukiwań Ludzi Zaginionych w Warszawie
- Centrum Praw Kobiet w Warszawie i Łodzi
- Fundacja „Dzieci Niczyje” w Warszawie
- Fundacja Edukacja dla Demokracji
- Fundacja „Porozumienie bez Barier”
- Misja Dworcowa we Wrocławiu
- Młodzieżowa Świetlica Dworcowa w Częstochowie
- Ośrodki Interwencji Kryzysowej w całej Polsce
- Rejonowe Urzędy Pracy
- Społeczny Komitet do Spraw AIDS w Warszawie
- Stowarzyszenie Interwencji Prawnej w Warszawie
- Stowarzyszenia Pomocy Prawnej im. Haliny Nieć w Krakowie
- Stowarzyszenie “Stacja” w Warszawie
- Stowarzyszenie Po-Moc w Katowicach
- Stowarzyszenie MONAR
- Ogólnopolskie Pogotowie dla ofiar przemocy w rodzinie „Niebieska Linia”
- Schroniska dla osób bezdomnych na terenie całej Polski
- Towarzystwo Rozwoju Rodziny w Zielonej Górze

Ponadto od lat Fundacja „La Strada” współpracuje przy poszczególnych przypadkach z Policją, Strażą Graniczną oraz ośrodkami pomocy społecznej. Regularnie współpracujemy z polskimi placówkami dyplomatycznymi, zwłaszcza z terenu Unii Europejskiej.